

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Verleden als leidraad: ijzertijdbewoning en landschapsinrichting in noord-oostelijk Noord-Brabant in verleden én heden

Jansen, R.

Citation

Jansen, R. (2021, September 15). *Verleden als leidraad: ijzertijdbewoning en landschapsinrichting in noord-oostelijk Noord-Brabant in verleden én heden*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3210297>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3210297>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <https://hdl.handle.net/1887/3210297> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Jansen, R.

Title: Verleden als leidraad: ijzertijdbewoning en landschapsinrichting in noord-oostelijk Noord-Brabant in verleden én heden

Issue Date: 2021-09-15

De vindplaats Berghem-Waatselaar ontgrond

Vondsten en sporen uit het midden-neolithicum tot en met de Romeinse tijd

*Richard Jansen, Piet van Lijssel, Peter van Nistelrooij,
Hans Pennings en Marja van den Broek*

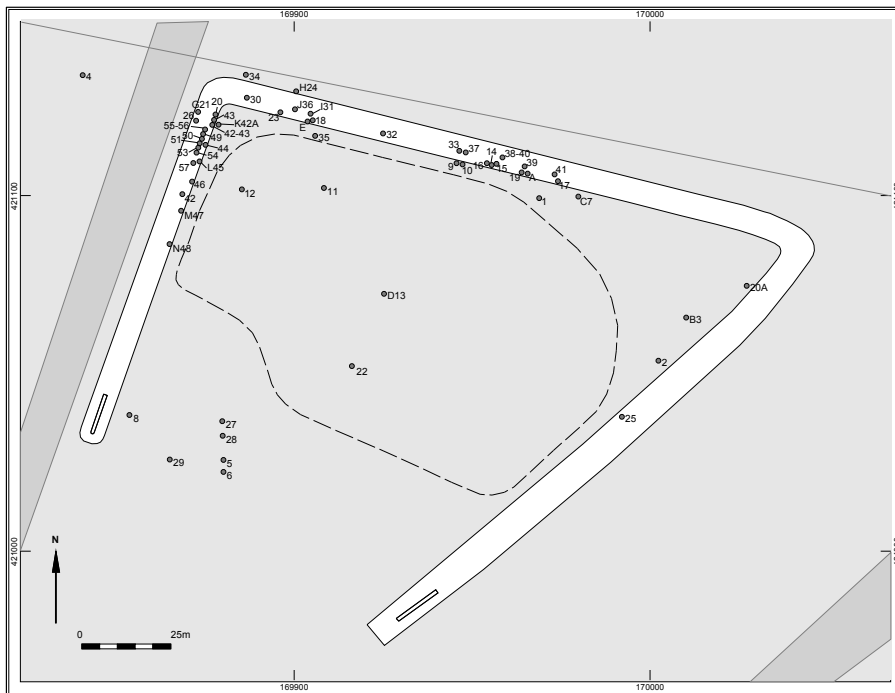
Tussen 1974 en 1978 is door leden van de toenmalige Heemkundekring Maasland een archeologisch onderzoek uitgevoerd gedurende een ontgroning ten oosten van Berghem, tussen de Waatselaarstraat en de spoorlijn Oss-Nijmegen. De vele vondsten en sporen die bij het onderzoek aan het licht zijn gekomen dateren uit een periode midden-neolithicum tot en met de Romeinse tijd. De hoger gelegen zandkop is gedurende die periode niet continue bewoond geweest. Er is sprake van een landschappelijk aantrekkelijke bewoningslocatie die meerdere malen als zodanig is herkend en gebruikt. Sporen en vondsten uit verschillende perioden liggen daardoor door en over elkaar heen.

Een deel van de vondsten is eerder gepubliceerd in verschillende archeologische kronieken. In dit artikel geven we voor het eerst een overzicht van deze vindplaats die bekend staat onder het toponiem Berghem-Waatselaar. Want ondanks de beperkte mogelijkheden van het onderzoek dragen de belangwekkende vondsten en het bijbehorende verhaal van deze vindplaats zeker bij aan de kennis over de Maaskant. Daarnaast is het onderzoek illustratief voor de belangrijke rol van amateur-archeologen die er voor gezorgd hebben dat deze, en vele andere vindplaatsen, niet volledig verloren zijn gegaan.

Het onderzoek

In juli 1974 startte een zand- en grindwinning aan de Waatselaarstraat ten oosten van Berghem, tussen de Waatselaarstraat en de spoorlijn Oss-Nijmegen (fig. 1; tabel 1). De amateur-archeoloog H. den Brok trof hierbij al gauw een aantal scherven aan. Voor de heemkundekring Maasland was dat aanleiding voor een archeologisch onderzoek dat verspreid over een aantal jaren is uitgevoerd, gestuurd door de werkzaamheden en de mogelijkheden die de eigenaar bood.

Voor de ontgroning werd als eerste de bovengrond machinaal afgeschoven naar verschillende zijden van het perceel. Hierdoor ontstond een dijkvormig gronddepot dat het terrein aan de noord-, west- en oostzijde omsloot. Aan de zuidzijde lag een voormalige vuilstortplaats. Centraal tussen de gronddepots werd

Figuur 1. Overzicht van het plangebied Berghem-Waatselaar. In de onderzochte gebieden (wit) zijn de locaties van de belangrijkste vondsten aangegeven (zie ook bijlage I) (tekening G. van Alphen; Archol BV).

Locatie	
Plaats:	Berghem
Gemeente:	Oss
Toponiem:	Waatselaar
Centrumcoördinaten:	169.950 / 421.000
Onderzoek:	Begeleiding door amateur-archeologen ontgraving
Datum onderzoek:	1974-1978
Plaats vondstmateriaal:	Noordbrabants Museum nr. 11030
Plaats documentatie:	SAM Oss
Archis-vondstmeldingsnummer:	

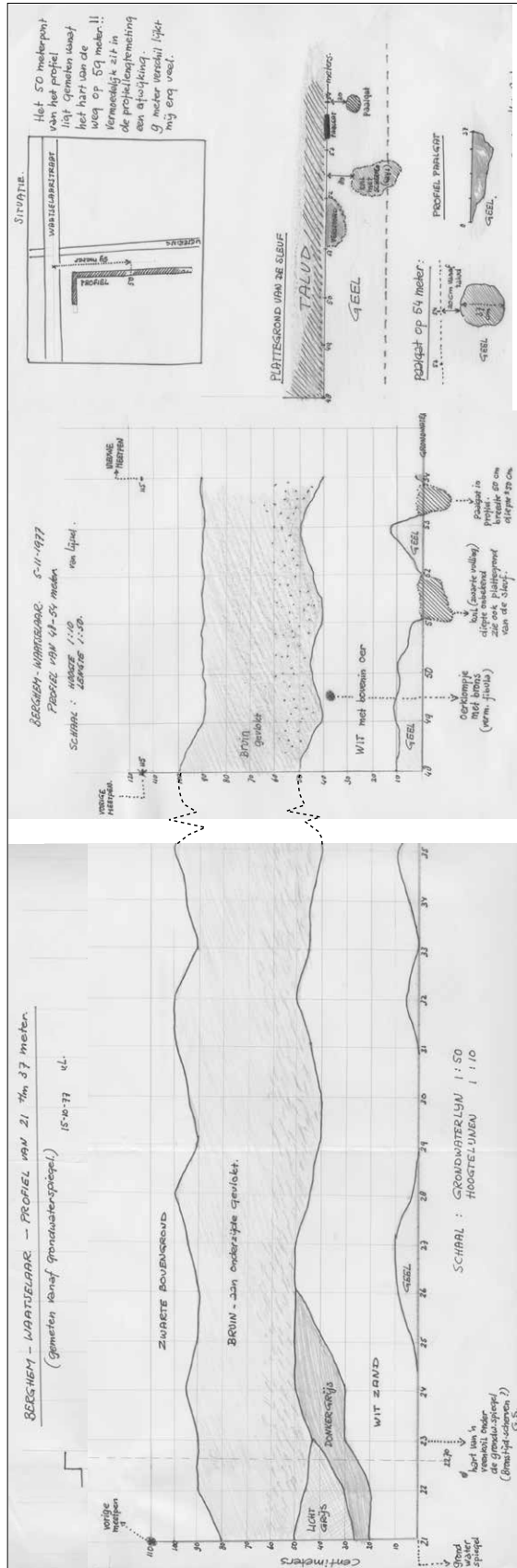
Tabel 1. Administratieve gegevens vindplaats Berghem-Waatselaar.

zand weggezogen waardoor een diepe plas ontstond. Hierdoor zijn uiteindelijk alleen de stroken vaste grond tussen plas en gronddepots onderzocht, samen met een zone ten noorden van het noordelijke depot. Hoewel de grond niet onverstord was, leverde dit een schat aan informatie op, inclusief een aantal bijzondere vondsten. Tegelijkertijd vormde het ook een indicatie van hoeveel hier verloren was gegaan. In het vervolg zullen we ons echter focussen op datgene wat 'gered' kon worden en de kennis die dit heeft opgeleverd.

Methodiek van het onderzoek

De methodiek van het onderzoek werd volledig bepaald door de mogelijkheden die de ontgrondingswerkzaamheden boden. Het was een begeleiding met (grote) beperkingen, waarbij het uitgangspunt letterlijk was 'te redden wat er te redden viel'. Slechts een gering deel van het plangebied is uiteindelijk onderzocht. Vlakken lagen daarbij niet op de 'juiste' niveaus waardoor maar een beperkt aantal sporen is opgetekend. Ook was het voor veel vondsten onmogelijk om de context te bepalen.

Aan het eind van het onderzoek was het nog wel mogelijk om een 170 m lang profiel langs het noordelijke talud te documenteren. Dit gaf nog enig inzicht in de lokale bodemopbouw en de landschappelijke situering van de vindplaats.

Figuur 2. In het profiel wordt het licht geaccidenteerde pleistocene zandniveau afgedekt door twee lagen: een laag 'wit' stuifzand van ca. 40 cm dik en een bruine, aan de onderzijde geleukte laag van ca. 50 cm dik. Daarboven ligt de zwarte bovegrond, de huidige bouwvoor (tekening P. van Lijssel e.a.).

Resultaten van het onderzoek

Landschappelijke ligging

De vindplaats is gelegen op een pleistocene dekzandopduiking, in het overgangsgedebied waar de dekzandgronden en de kleigronden van de Maas elkaar ‘raken’. Millennialang is dit een zeer gunstige bewoningslocatie geweest voor agrarische gemeenschappen in de Maaskant. De opgetekende sporen, waarschijnlijk uit meerdere perioden, liggen op een niveau, gemiddeld ruim 1 m onder het huidige maaiveld. De meeste vondsten op boven het dekzand aangetroffen, of in het niveau direct daarboven. De afdekkende lagen zijn moeilijk te interpreteren. De laag ‘wit’ zand wijst mogelijk op een overstuiving¹, de laag daarboven is mogelijk het restant van een esdek (fig. 2).

Kuilen en paalsporen

In de smalle strook grond aan de noordzijde van het zuig gat zijn over de gehele lengte vondsten gedaan, tot zelfs ‘onder’ het gronddepot. De vuurstenen werktuigen en het aardewerk dateren uit het (midden-)neolithicum, de bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd. Daarnaast is een aantal kuilen en paalsporen opgetekend waaruit echter geen structuur kon worden gedistilleerd (o.a. sporen E, K en M: zie fig. 2). Voor het overgrote deel zijn de sporen echter ongedateerd.²

Ook aan de westzijde kwamen vondsten en sporen aan het licht. In een werkvlak van ca. 120 m² lag een groot aantal paalsporen, opnieuw zonder aanwijsbaar verband (Van Alphen 1979). Daarnaast lagen hier meerdere zogenaamde ‘veenkuilen’.

Veenkuil 1 (spoor B) kon slechts gedeeltelijk worden onderzocht. Alleen een deel van de kuil is uitgegraven waarbij onder andere zwart gladwandig en rood aardewerk, waaronder een kommetje met oor, werd geborgen. Het was niet mogelijk een doorsnede van de kuil te documenteren.

Veenkuil 2 (spoor G) lag in het noordwesten van het onderzoeksterrein, tegen de Waatselaarstraat aan. Deze kuil is wel opgegraven en gedocumenteerd (fig. 3). De kuil had een diameter van ca. 8 m, een maximale diepte van 1,30 m en was grotendeels opgevuld met veen.

Het vondstmateriaal uit veenkuil 2 bestaat uit honderden scherven van onder andere schalen, meerdere fragmenten driehoekige weefgewichten, een spin-klos, vuurstenen werktuigen, fragmenten basaltlava en fragmenten huttenleem. Daarnaast kwamen een ijzeren ring, bronzen ringetje en een compleet potje met gevuld met (menselijke?) crematieresten aan het licht (vnr. 21; fig. 4).

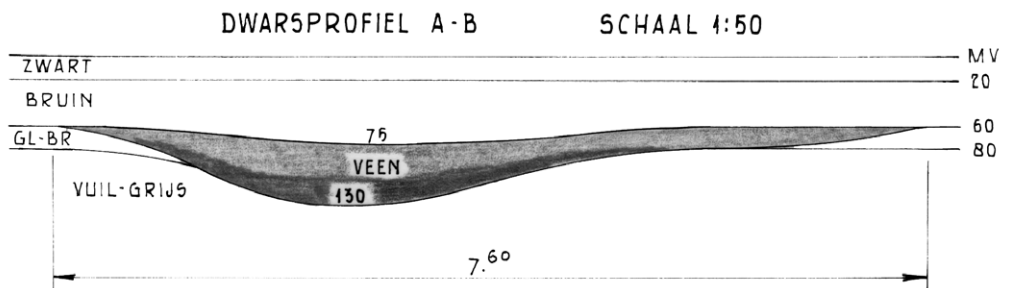
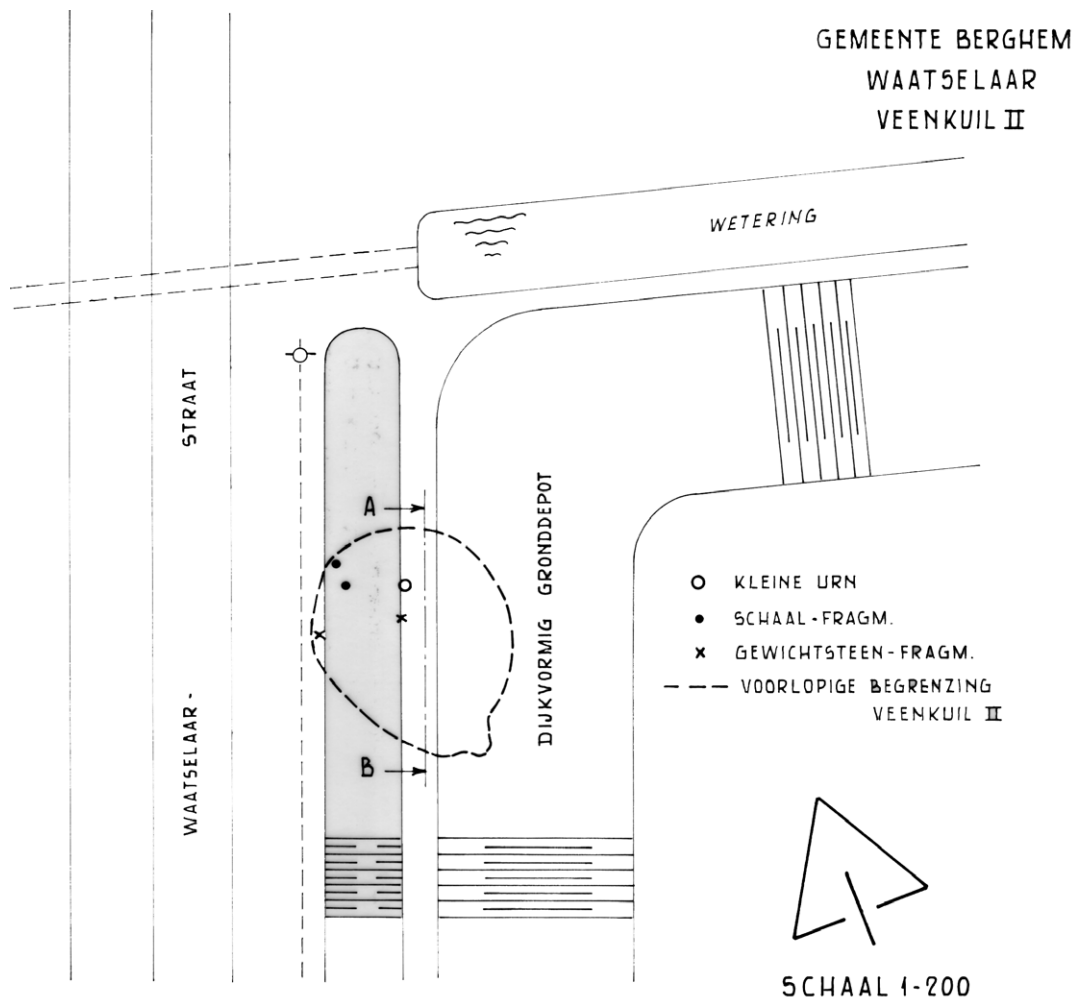
Waterput

Op een hoger plateau in de waterplas werd een boomstamwaterput ontdekt, 20 cm onder waterniveau (Van Alphen 1976). De eikenhouten, ovaal vervormde boomstam waterput (spoor D) had een diameter van ca. 1 m en bestond uit negen delen. Aan de binnenzijden waren nog duidelijk haksporen zichtbaar van het

---

1 Een vergelijkbare situatie is aangetroffen op de meer naar het oosten gelegen vindplaats Herpen-Wilgendaal. Hier is het dekzand afgedekt door een dik stuifzandpakket van ‘wit’ zand (zie Ball 2014).

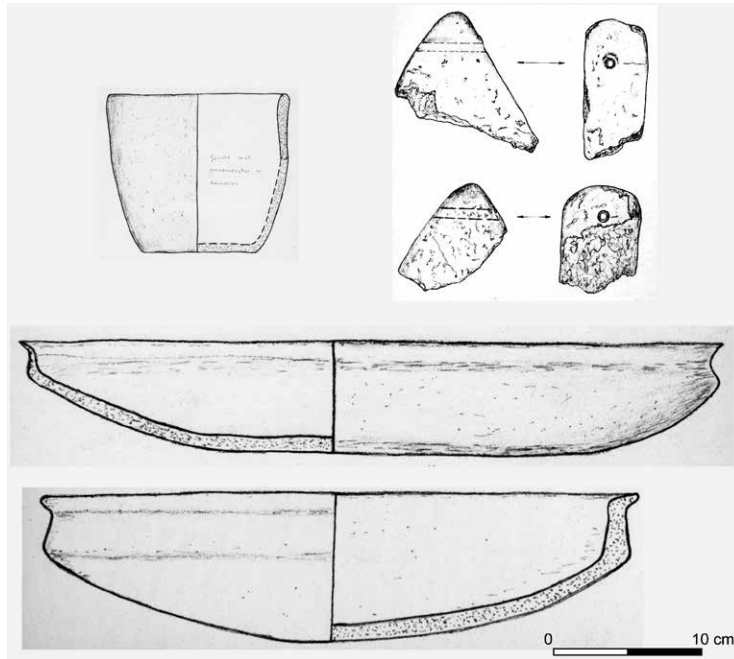
2 Zie ook bijlage vondstenlijst.

Figuur 3. Ligging en doorsnede van veenkuil 2 (spoor G; vondstnummer 21) (tekening G. van Alphen).

VONDSTNR. G-21
VAK 3-E

17 APRIL 1976 - G. H. J. VAN ALPHEN

Figuur 4. Enkele vondsten uit veenkuil 2 (vnr. 21): twee aardewerken schalen, een potje met inhoud (crematieresten) en een aantal fragmenten van weefgewichten (tekening G. Smits).

openhakken van de boomstam. De barsten of naden waren aan de buitenzijde dichtgestopt met leem of klei. De gemiddelde lengte van de putdelen was 1 m, de dikte gemiddeld 10 cm (fig. 5). De onderkant van verschillende houtdelen had een schuine zijde waarmee het hout makkelijker in de grond was te krijgen.

Tegen de buitenkant van de put lag een scherf aardewerk van een *terra sigillata* Dragendorff 36 pot met reliëfversiering van lotusbladeren (fig. 6). Ook uit de put kwamen vondsten waaronder een fragment van een wrijfschaal, een scherf onversierd *terra sigillata* en een bodemfragment Romeins gedraaid aardewerk. Een halve Romeinse maalsteen lag dicht bij de put.

Vondsten

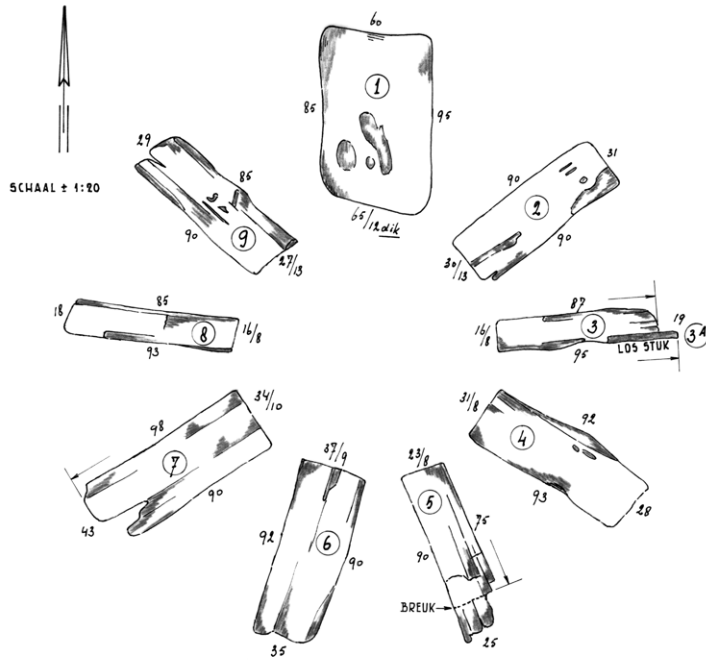
Behalve de waterput en de veenkuilen is het merendeel van de sporen ongedateerd. Het aantal vondsten en de tijdsdiepte van het 'losse' vondstmateriaal wijst echter op een bewoningsareaal dat meerdere malen (intensief) is 'gebruikt'.

(Midden-)neolithicum

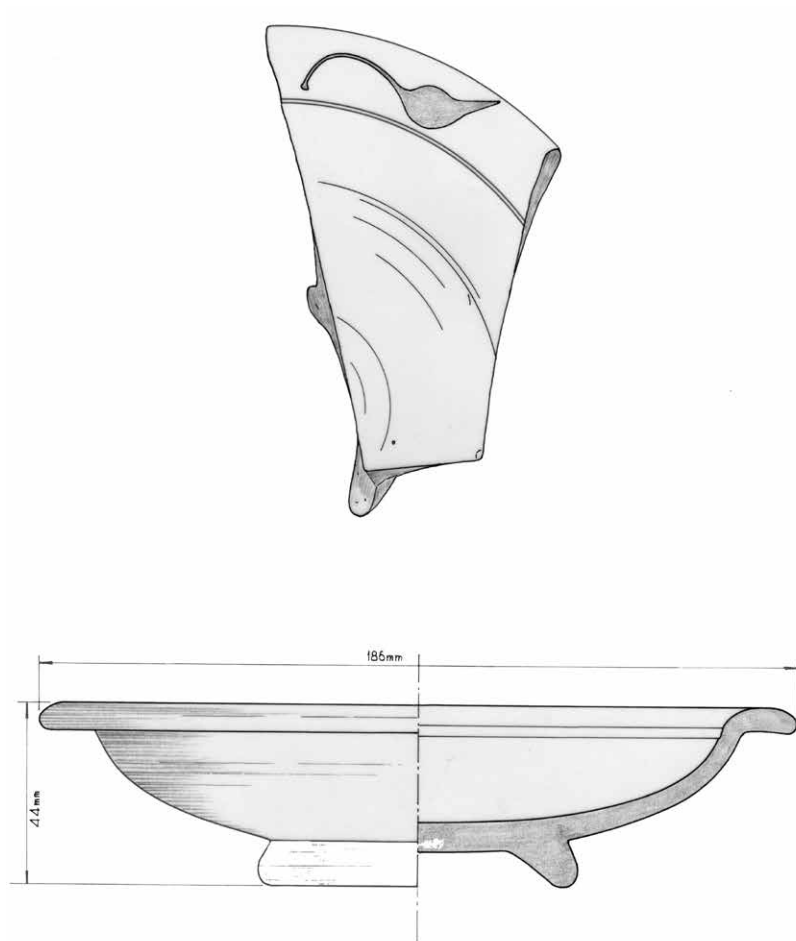
De eerste vondsten die aanleiding vormden voor het onderzoek waren te reconstrueren tot een grote, vrijwel complete pot waarvan alleen de bodem miste. Op enkele centimeters onder de rand bevindt zich een horizontale reeks doorboringen, steeds op ca. 2 cm afstand van elkaar (Verwers & Beex 1978, 5³). Op basis van de doorboringen en de kwartsgruis magering is de pot te plaatsen in de Vlaardingen-cultuur. Dit zogenaamde Vlaardingen-aardewerk dateert uit het midden-neolithicum en is relatief zeldzaam, zeker ook in de Maaskant.

3 Hier is abusievelijk een pot afgebeeld die tijdens ontgrondingswerkzaamheden in Herpen is gevonden.

Figuur 5. Overzicht van de segmenten van de boomstamwaterput Berghem-Waatselaar (tekening G. van Alphen).

Figuur 6. Scherf terra sigillata aardewerk (vnr. 13) met lotusblad versiering (tekening G. van Alphen).

Figuur 8. Twee vuurstenen pijlpunten (vnrs. 37 en 42)(foto ROB, niet op schaal).

Het is des te opmerkelijker dat in dezelfde periode op korte afstand een vergelijkbare vondst is gedaan, ook door de Heemkundekring Maastrand. Ook op de vindplaats Herpen-Putwielen kwam een vrijwel complete pot van de Vlaardingencultuur aan het licht. De pot is afkomstig uit een met veen gevulde (drink)kuil. Naast transversale pijlspitsen is in de directe omgeving ook aardewerk uit de ijzertijd, Romeinse tijd en vroege en late middeleeuwen aangetroffen (Van Alphen 1976). Ook hier is dus sprake van een locatie die in verschillende perioden meerdere malen is bewoond.

Of de middenneolithische potten duiden op bewoning is niet vast te stellen. ‘Losse’, geïsoleerd begraven potten zijn vaker vastgesteld onder andere in Moergestel en Eindhoven-Meerhoven (Verwers 1988; Arts & Bosman in voorb.). De betekenis van het gebruik van het ingraven van potten, dat ook in latere perioden voorkomt, is moeilijk vast te stellen en loopt uiteen van afval tot ritueel (Schreurs 2005).

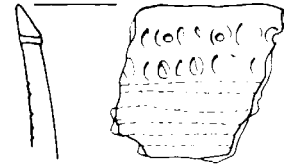
Ook na afloop van de zandwinning zijn op deze plek nog vondsten gedaan waaronder een randfragment van een potbeker. Onder de rand had de scherf een rij doorboringen. Daarnaast was de pot versierd met nagelindrukken met daaronder horizontale groeven (Verwers 1988, 25)(fig 7).

Naast aardewerk zijn op Waatselaar ook vuurstenen werktuigen (bijl, mes, schrabbers en pijlpunten) en afslagen gevonden die waarschijnlijk uit dezelfde periode dateren. Een hergebruikt fragment van een gepolijste bijl dateert in ieder geval met zekerheid uit het neolithicum (vnr. 43). Dat geldt ook voor twee complete pijlpunten (fig. 8). Een afgebroken pijlpunt (vnr. 7) is afkomstig uit een kuil (spoor C).

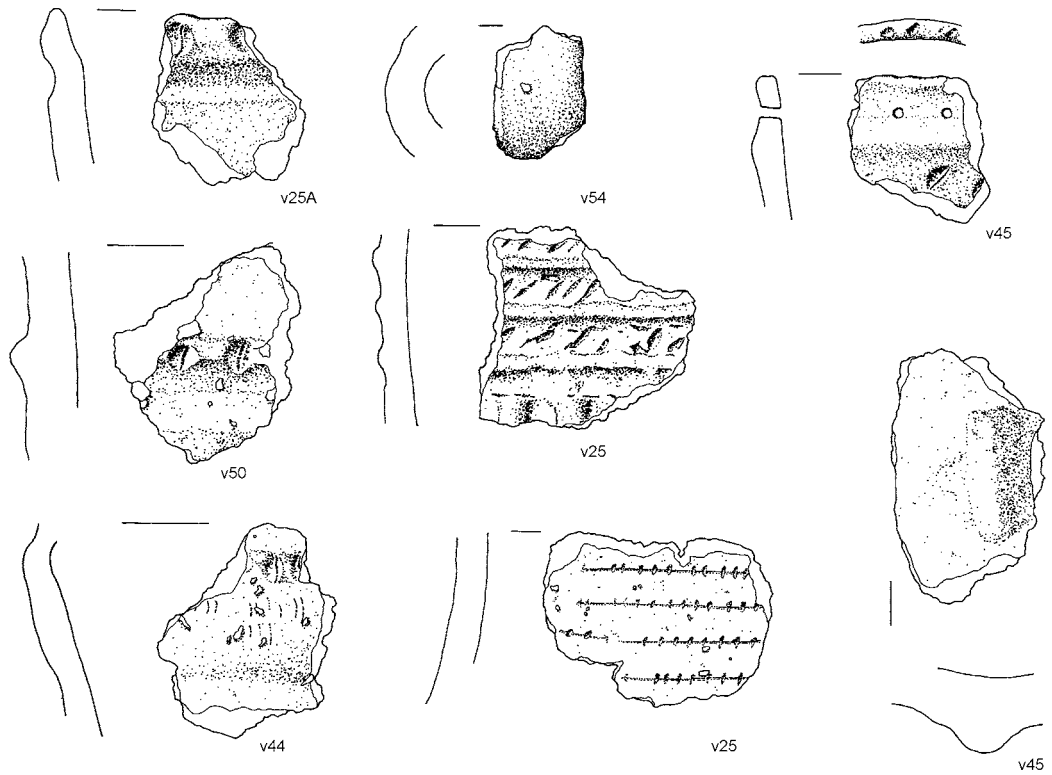
Bronstijd

Uit verschillende fasen van de bronstijd is aardewerk gevonden. Enkele scherven met wikkeldraadversiering dateren uit de vroege bronstijd (vnr. 25), stafbanden en nagelindrukken op grofgemagerd, dikwandig aardewerk wijzen op een datering in de midden-bronstijd(-B) (vnr. 27; 44; 50) (fig. 9). Een scherf met een stafband met daaronder ingedrukte verticale vingerindrukken (vnr. 17) is in het algemeen typerend voor de Hilversumcultuur, midden-bronstijd A.

Bijzondere vondsten zijn twee passende fragmenten van een bronzen sikkels (vnr. 20) en een klein fragment van het schachtdeel met oor van een bronzen kokerbijl (vnr. 19). De laatste vondst dateert uit de late bronstijd. Aardewerk uit deze periode is echter niet met zekerheid aan te wijzen. De sikkels heeft een vrij dun sikkelsblad met een verhoogde rug voor de stevigheid en een ronde nok voor het bevestigen van het handvat (Verwers & Beex 1978, 5-7) (fig. 10).

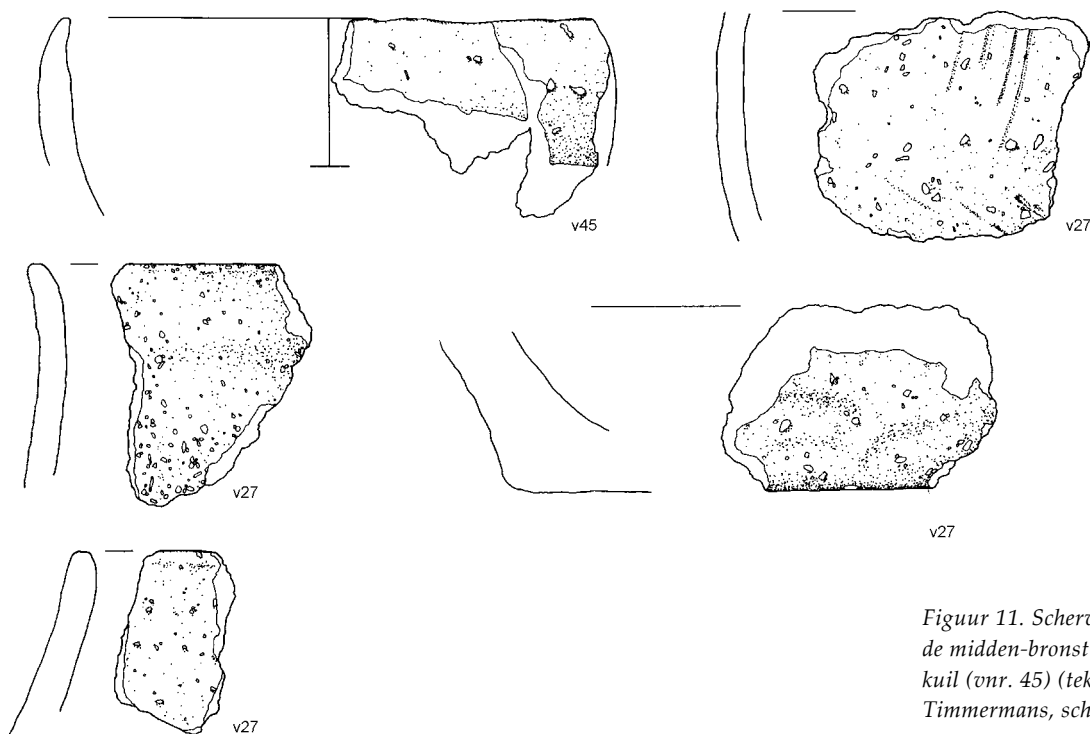
Figuur 7. Laatneolithische potbekerscherf (uit Verwers 1988, schaal 1:3).

Figuur 9. Scherven uit de vroege (vnr. 25) en midden-bronstijd(-B) (vnr. 27; 44; 50) (tekening R. Timmermans, schaal 1:2).

Figuur 10. Bronzen sikkel (vnr. 20) (uit Verwers 1978, schaal 1:1).

Figuur 11. Scherven uit de midden-bronstijd uit kuil (vnr. 45) (tekening R. Timmermans, schaal 1:2).

Een spoor is in ieder geval aan de bronstijd toe te schrijven (geen spoornummer). Het betreft een verveende afvalkuil waaruit scherven met kiezel­magering waarvan een met een knobbe­loor, scherven met gaatjes onder de rand en waarschijnlijk een met kiezelgruis verschaalde aardewerken lepel afkomstig zijn (vnr. 45) (fig. 11; 12). Van de laatste vondst is niet duidelijk of deze uit de kuil komt of in de directe omgeving is gevonden.

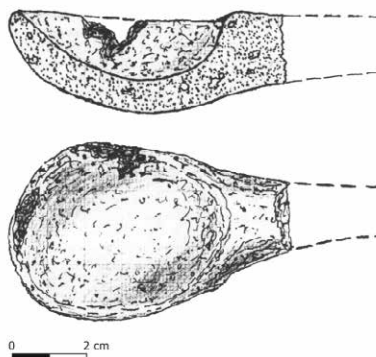
IJzertijd

In ieder geval een van de veenkuilen (spoor G) dateert uit de ijzertijd. Uit de vulling van de kuil kwamen onder meer een kleine urn, een fragment van een bronzen ringetje, fragmenten basaltlava, een viertal weefgewichten en een groot aantal scherven. Ook kuil A is gedateerd in de ijzertijd op basis van scherven.

Bijzondere vondsten zijn een weinig voorkomend type spinklos met vier hoekige uitsteeksels (vnr. 18), een fragment van een aardewerken vergiet van Marne-aardewerk (vnr. 23) en een ijzeren ring (vnr. 26).

Romeinse tijd

Naast de boomstamwaterput zijn verspreid over het terrein een groot aantal scherven en vondsten uit Romeinse tijd verzameld. Het laatste betreft meerdere fragmenten van *fibulae* waaronder een bronzen Augen-*fibula*. De naald en naaldhouder ontbreken maar op basis van de vorm van de ogen kan de fibula gedateerd worden in de eerste helft van de 1e eeuw (Verwers & Beex 1978, 27). Een blauwe meloenkraal (vnr. 10) en een dakpanfragment dateren ook uit de Romeinse tijd.

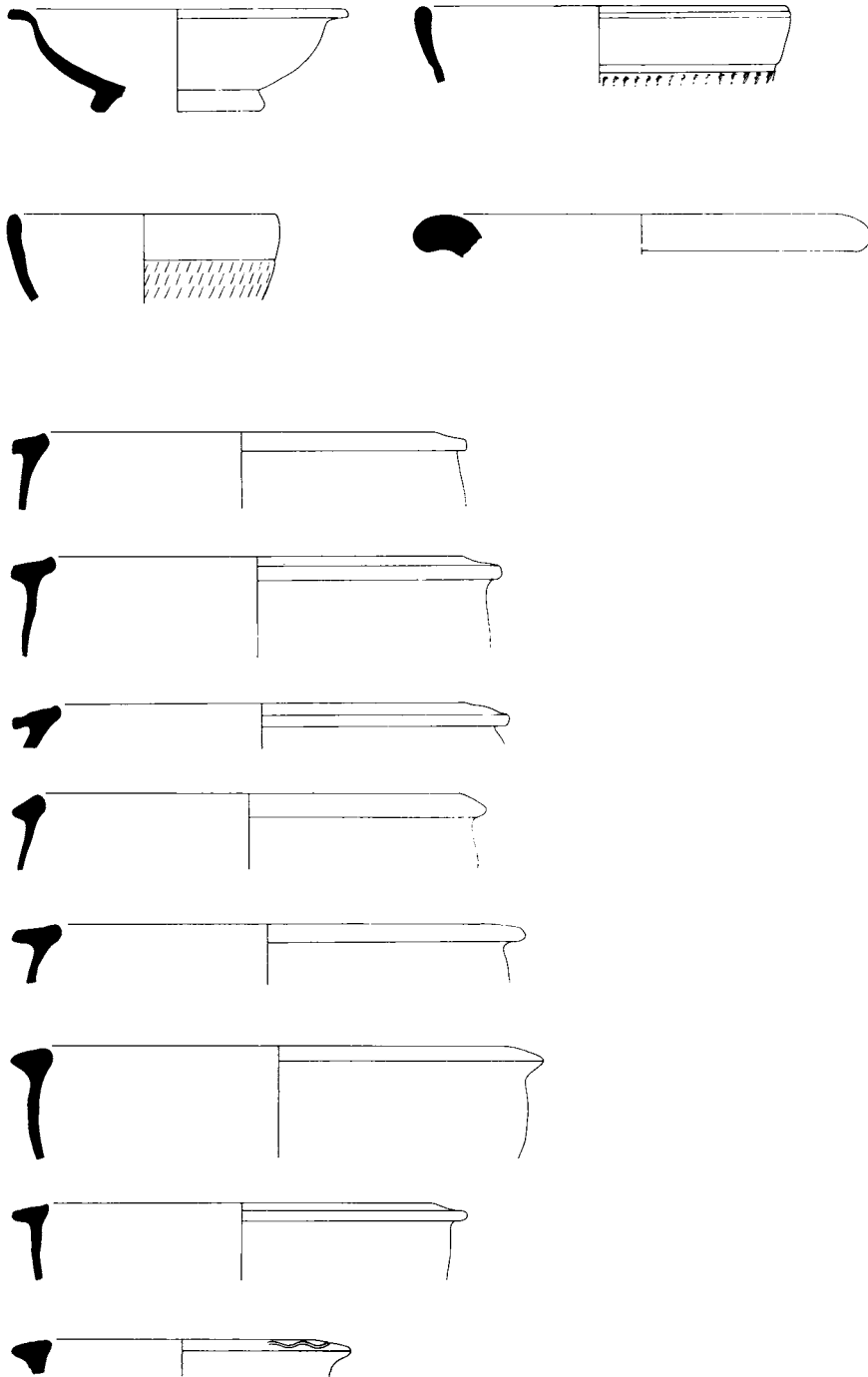
Figuur 12. Aardewerken lepel uit kuil (vnr. 45) (tekening G. Smits).

Het Romeinse gedraaide aardewerk is uitvoerig beschreven door Verwers en Beex (1978, 26-31). Het omvat onder andere *terra sigillata* (Dragendorff 32, 33 en 36), *terra nigra*, *terra nigra*-achtig, gevernist (eenmaal), gladwandig en ruw-wandig aardewerk (fig. 13). Onder het dikwandig aardewerk bevonden zich drie randen van dolia waarvan een rand een ronde stempelindruk bevatte en zes randen van wrijfschalen. Een wrijfschaal had een stempel: VIRUCIUS (vnr. 1; fig. 14). Een laatste scherf betreft een bodemfragment van een *terra sigillata* kom Dragendorff 32 (vnr. 22).

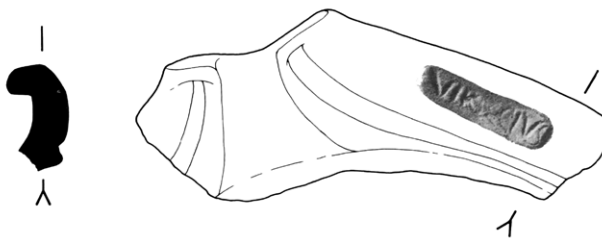
Conclusie: discontinue bewoning van een zandkop

Ondanks het beperkte aantal (paal)sporen en het ontbreken van onderlinge samenhang daarin wijzen de hoeveelheid en het karakter van de vondsten op een regelmatig bewoonde bewoningsplaats, in ieder geval in de periode van midden-/laat-neolithicum tot en met de Romeinse tijd. Een continue bewoning wordt daarbij niet verondersteld.

Dit wordt bevestigd door het feit dat de vindplaats Bergghem-Waatselaar op een landschappelijk gunstige locatie ligt, zowel voor de vroege neolithische boeren als hun opvolgers vele generaties later in de Romeinse tijd. Een locatie waar men vele malen is teruggekeerd waarbij restanten van gebouwen en achtergelaten objecten en afval van voorgangers een mogelijke aantrekkingskracht hebben gevormd, zonder dat we uitgaan van een direct verband. De duur en omvang en het karakter van de verschillende bewoningsfasen is door de schaal en vorm van onderzoek niet vast te stellen. Vondsten ten westen en noorden van de ontgraving tonen aan dat de vindplaats zich in sommige perioden buiten het onderzoeksgebied uitstrekte.

Figuur 13. Romeins gedraaid aardewerk uit Berghem-Waatselaar (uit Verwers 1978, schaal 1:4).

Figuur 14. Randfragment wrijfschaal met stempel (uit Verwers 1978, schaal 1:3).

Een opgraving van deze bijzondere vindplaats was zeer op zijn plaats geweest. Deze is helaas niet uitgevoerd maar dankzij het voortreffelijke werk van de lokale archeologen van de Heemkundekring Maasland is de vindplaats in ieder geval bekend geworden, in plaats van dat deze ongezien verloren is gegaan. De resultaten vormen een bescheiden maar belangrijke bijdrage voor het verhaal over de Maaskant en zijn tegelijkertijd illustratief voor de belangrijke rol van amateur-archeologen. Een rol die nog steeds van groot belang is. We hopen hun onderzoek met dit artikel de aandacht te hebben gegeven die het verdient!

Nawoord

Het veldwerk is destijds uitgevoerd door Gerard van Alphen, Gerard Smits, Henk den Brok, Piet van Lijssel, Piet de Poot en Piet Haane. Een groot aantal vondsten is beschreven door toenmalig provinciaal archeoloog W.H.J. Verwers. De laatste vondsten en documentatie zijn uitgewerkt door de auteurs in het kader van een inventarisatieproject van Stichting Archeologie Maasland onder leiding van de eerste auteur (www.stichtingarcheologiemaasland.nl). Het artikel wordt opgedragen aan Gerard Smits, betrokken bij dit onderzoek en bij de archeologie van de Maaskant in het algemeen.

Bibliografie

- Alphen, G. van 1979. Archeologische Activiteiten, *Jaarverslag Heemkundekring Maasland*.
- Alphen, G. van 1978. Archeologische Activiteiten, *Jaarverslag Heemkundekring Maasland*.
- Alphen, G. van 1976. Osse Activiteiten, *Jaarverslag Heemkundekring Maasland*.
- Arts, N. en Bosman, J. in voorb. *Archeologisch onderzoek Eindhoven, Meerhoven*, Rapportages Archeologisch Centrum Eindhoven en Helmond 19, Eindhoven.
- Schreurs, J., 2005. Het midden-neolithicum in Zuid-Nederland, in: Deeben, J., Drenth, E., Oorsouw, M.-F. van en Verhart, L. *De steentijd van Nederland*, Archeologie 11/12, Meppel, 301-332.
- Verwers, W.J.H. en Beex, G.A.C. 1978. *Archeologische kroniek van Noord-Brabant 1974-1976*, Bijdragen tot de studie van het Brabants Heem 172, Eindhoven.
- Verwers, W.J.H., 1988. *Archeologische kroniek van Noord-Brabant 1983-1984*, Bijdragen tot de studie van het Brabants Heem 32, Waalre.

Bijlage I Vondstenlijst

Alle concentraties van scherven en/of vondsten hebben opeenvolgende vondstnummers gekregen. Sporen als greppels, paalsporen en kuilen met vondsten werden daarnaast met een letter aangeduid zodat een kuil met vondsten door de unieke combinatie letter.nummer wordt aangegeven: vondsten uit veenkuil 2 hebben bijvoorbeeld als vondstnummer G.21. Losse vondsten waarvan de locatie niet meer kon worden vastgesteld zijn niet in de lijst opgenomen.

Spoor	Vondstnmr.	Vondst(en)	Locatie
A	1	Rand wrijfschaal met stempel VIRUCIUS	6P
		Kuil met scherven ijzertijd	5P
B	2	Vuurstenen pijlpunt	10T
	3	Veenkuil 1 met hout en diverse scherven w.o. kommetje met oor	9TU
C	4	IJzertijdscherven uit proefputten westelijk van zandwinning	2AB
	5	Vuurstenen schrabber en afslag, ijzertijdscherven	13EF
	6	Fragment dolium, fr. wrijfschaal, ijzertijdscherven w.o. oor	13EF
	7	Kuil met afgebroken vuurstenen pijlpunt	6QR
D	9	Fragment bronzen ringetje	5N T
	10	Blauwe meloenkraal	5N
	11	Groot fragment maalsteen handmolen	5H T
	12	Fragment wrijfsteen	5FT
		Boomstamwaterput	8LT
	13	Romeins aardewerk w.o. fr. TS-aardewerk schaal	8LT
	14	Bijna compleet schaalte van grijs, Romeins aardewerk	5O
	15	Vermoedelijk zwaardheft?	5O
	16	Fragment fibula	5O
	17	Scherf met stafband en gaatjes onder rand	5Q
	18	Spinklos met uitspringende hoeken	3H T
	19	Fragment bronzen kokerbijl (schachtdeel met oor)	5P
20	Twee passende fragmenten bronzen mes/sikkel	3E	
E		Negen paalsporen	3H
G	21	Veenkuil 2 met inhoud	3E
	22	Bodem TS-aardewerk Dragendorff 32	10KT
	23	Bodem van aardewerken vergiet (Marne)	3G
	24	Vondsten uit boommonsters en proefput	3FGH
	25	Twee scherven met wikkeldraadversiering, een netverzwaarder	12S
	26	IJzeren ring	3E
	27	Scherven verschaald met kiezel/kwartsgruis	12EF
	28	Fragment maalsteen en ijzertijdscherven uit proefputten	12EF
	29	Groot fragment maalsteen	13D
	30	Fr. doliumrand met stempelindruk (ster)	3F
	31	Kuil met scherven	3H
	32	Fragment fibula, complete spinklos	4L
	33	Vuurstenen mesje, fr. Romeinse dakpan, Romeinse scherven	4N
	34	Spinklos	2FT
	35	Fragment fibula	4H T
	36	Kuil met scherven	3G

Spoor	Vondstnmr.	Vondst(en)	Locatie
	37	Vuurstenen pijlpunt	4N F
	38	Fr. maalsteen, Romeins aardewerk w.o. barbetine	4O
	39	Vuurstenen schrabber	5P
	40	Romeinse scherven, fibula zonder naald	4O
	41	Romeinse scherven, fr. bronzen naald, vuursteenafslagen	5Q
	42	Vuurstenen pijlpunt met weerhaak	3-4E F
K	42	Paalsporen	3-4E
	43	Vuurstenen afslag gepolijste bijl gebruikt als schrabber	3-4E
	44	Vuurstenen afslagen, scherven met kiezelmagering w.o. een met rijen nagelindrukken	4E
	45	Verveende (afval)kuil met scherven met kiezelmagering w.o. een met knobbeloor, een met gaatjes onder rand, met kiezelgruis verschaalde aardewerken lepel	5E T F
	46	Romeinse scherven	5E
M	47	Paalsporen waarvan sommige met scherven	5-6DE
N	48	Greppel met scherven w.o. kamstreekversiering	7D
	49	Vuurstenen schrabber	4E
	50	Scherf met stafband	4E
	51	Bronzen nagel of knop	4E
	52	Munt	5D
	53	Spinklos	4E
	54	Brandvlek met enkele scherven	4E
	55	Scherven en vuurstenen spits	4E
	56	Fr. Been	4E
	57	Scherven w.o. twee verschaalde scherven met stafband	5E

